
Obsah

O autorech	6
Předmluva	27
Seznam zkratk	29
OBECNÁ ČÁST	31
HLAVA PRVNÍ UNIJNÍ PRÁVNÍ ŘÁD	32
1. Historický vývoj	32
1.1 Střet federalismu a funkcionalismu (1946–1949)	33
1.2 Evropské společenství uhlí a oceli (1951)	35
1.3 Evropské hospodářské společenství (1957)	36
1.4 Evropská společenství (1967)	37
1.5 První rozšíření Společenství (1972)	39
1.6 Evropský měnový systém	40
1.7 Volby do Evropského parlamentu (1979)	41
1.8 Jednotný evropský akt (1986)	42
1.9 Spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy (1989)	42
1.10 Maastrichtská smlouva (1992)	45
1.11 Amsterodamská smlouva (1997)	47
1.12 Zavedení eura (1999)	47
1.13 Niceská smlouva (2000)	48
1.14 Vstup České republiky do Unie (2004)	49
1.15 Lisabonská smlouva (2007)	50
2. Pojem, předmět a působnost unijního práva	53
2.1 Pojem unijního práva	53
2.2 Předmět a charakter unijního práva	54
2.2.1 Hledisko strukturální (původu norem)	54
2.2.2 Hledisko vnitřního uspořádání systému (hierarchie jeho norem)	55
2.2.3 Hledisko obsahové	55
2.3 Působnost unijního práva	56
2.3.1 Věcná působnost unijního práva	56
2.3.2 Osobní působnost unijního práva	57
2.3.3 Územní působnost unijního práva	57

2.3.4	Časová působnost unijního práva	58
3.	Vztah unijního práva k právu vnitrostátnímu a k právu mezinárodnímu	60
3.1	Zakotvení základních zásad unijního práva	60
3.1.1	Historické a intersystémové souvislosti rozsudků Van Gend en Loos a Costa/ENEL	60
3.1.2	Rozsudek Van Gend en Loos	62
3.1.3	Rozsudek Costa/ENEL	63
3.1.4.	Unijní právo a obecné mezinárodní právo	65
3.1.5	Unijní právo a partikulární mezinárodní právo	67
3.2	Dopady a aplikace základních zásad unijního práva	68
3.2.1	Přímá použitelnost	68
3.2.2	Přímý účinek	69
3.2.2.1	Obecné podmínky přímého účinku ...	69
3.2.2.2	Podmínky přímého účinku s ohledem na subjekt právního vztahu	70
3.2.2.3	Přímý účinek Smluv a Listiny	71
3.2.2.4	Přímý účinek nařízení	71
3.2.2.5	Přímý účinek směrnic	71
3.2.2.6	Přímý účinek rozhodnutí	75
3.2.2.7	Přímý účinek doporučení a stanovisek	75
3.2.3	Okamžitá aplikační přednost	75
3.2.4	Nepřímý účinek	77
3.2.4.1	Konformní výklad	77
3.2.4.2	Incidenční účinek směrnic	77
3.2.5	Odpovědnost za škodu a nutnost změny pravomocných správních rozhodnutí	78
3.2.6	Použití základních zásad ve vnitrostátní správní a soudní praxi	78
3.3	Vztah unijního práva a ústavního práva členských států	80
3.3.1	Základní rysy vztahu mezi unijním právem a ústavami členských států	80
3.3.2	Postoj ústavních soudů členských států na příkladu Spolkového ústavního soudu a Ústavního soudu ČR	82

	3.3.2.1	Unijní judikatura Spolkového ústavního soudu	82
	3.3.2.2	Unijní judikatura Ústavního soudu ČR	90
4.		Prameny a systém unijního práva	95
4.1		Primární právo	95
4.1.1		Charakteristika a přehled	95
4.1.2		Smlouvy o přístupu nových členů (přístupové smlouvy)	97
4.1.3		Listina základních práv Evropské unie	98
4.1.4		Obecné zásady unijního práva	98
	4.1.4.1	Pojem obecných zásad	98
	4.1.4.2	Zásady týkající se postavení jednotlivce	99
	4.1.4.3	Strukturální zásady	101
	4.1.4.4	Axiomatické zásady	102
	4.1.4.5	Postavení obecných zásad v systému unijního práva	102
4.2		Sekundární právo	102
	4.2.1	Nariadení	104
	4.2.2	Směrnice	105
	4.2.3	Rozhodnutí	106
	4.2.4	Doporučení a stanoviska	106
	4.2.5	Legislativní akty, nelegislativní akty a prováděcí akty	107
	4.2.6	Akty v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky	107
	4.2.7	Prameny bývalého třetího pilíře vydané před 1. prosincem 2009	107
	4.2.8	Interinstitucionální dohody	108
4.3		Mezinárodní smlouvy v unijním právu	108
	4.3.1	Existence pravomoci Unie k uzavírání mezinárodních smluv	108
	4.3.1.1	Obecná pravomoc k uzavírání mezinárodních smluv	108
	4.3.1.2	Výslovně stanovená pravomoc ve zvláštních případech	109
	4.3.2	Povaha pravomoci Unie v oblasti uzavírání mezinárodních smluv	110

4.3.3	Smíšené dohody	111
4.3.4	Postup při sjednávání a uzavírání mezinárodních smluv	111
4.3.4.1	Sjednání mezinárodní smlouvy	111
4.3.4.2	Prozatímní provádění mezinárodních smluv	112
4.3.4.3	Uzavření mezinárodní smlouvy	112
4.3.5	Účinky mezinárodních smluv uzavřených Unii v systému unijního práva	113
4.3.6	Závaznost mezinárodních smluv uzavřených Unii pro členské státy	114
4.3.7	Mezinárodní smlouvy uzavřené členskými státy před vstupem do Unie	115
HLAVA DRUHÁ INSTITUCIONÁLNÍ PRÁVO		117
5.	Unie a její základní rysy	117
5.1	Povaha Unie	117
5.2	Členství v Unii	119
5.2.1	Zakládající a přistupující členské státy	119
5.2.2	Podmínky členství v Unii	121
5.2.3	Postup při přijímání nového členského státu . . .	121
5.2.4	Alternativní způsoby integrace	122
5.2.5	Neúčast členského státu na některých politikách a posílená spolupráce	124
5.2.6	Zánik členství v Unii	125
5.2.7	Omezení členských práv	125
5.3	Odpovědnost v Unii	127
5.3.1	Subjekt porušení práva	127
5.3.2	Klasifikace právní odpovědnosti	128
5.3.3	Orgány prosazující unijní právo	128
5.3.4	Odpovědnosti státu za porušení unijního práva vůči Unii	129
5.3.5	Odpovědnost Unie za škodu vůči jednotlivci . . .	130
5.3.5.1	Porušení právní normy, jejímž cílem je udělení práv jednotlivcům . . .	131
5.3.5.2	Dostatečně závažné porušení	132
5.3.5.3	Vznik škody	133
5.3.5.4	Příčinná souvislost	135
5.3.6	Odpovědnost státu za škodu vůči jednotlivci . . .	135

	5.3.6.1	Zakotvení odpovědnosti státu za škodu	135
	5.3.6.2	Prvky odpovědnosti státu za škodu . . .	137
	5.3.7	Odstranění protiprávního stavu změnou pravomocných správních rozhodnutí	142
6.		Pravomoci Unie	144
	6.1	Geneze svěřeni pravomocí	144
	6.2	Dělba pravomocí v judikatuře Soudního dvora	145
	6.2.1	Extenzivní pojetí pravomocí v rané judikatuře	145
	6.2.2	Vyváženější pojetí pravomocí v pozdější judikatuře	147
	6.3	Dělba pravomocí podle Smluv	150
	6.3.1	Přehled pravomocí	150
	6.3.2	Druhy pravomocí	151
	6.3.2.1	Výlučná pravomoc	151
	6.3.2.2	Sdílená pravomoc	152
	6.3.2.3	Koordinační pravomoc	153
	6.3.2.4	Podpůrná pravomoc	153
	6.3.3	Omezení pravomocí zásadou subsidiarity a proporcionality	154
7.		Orgány a instituce Unie	157
	7.1	Evropská rada	158
	7.2	Rada	159
	7.2.1	Organizační struktura Rady	160
	7.2.2	Přípravné orgány Rady	162
	7.2.3	Předsednictví v Radě	163
	7.2.4	Hlasování v Radě	164
	7.3	Evropský parlament	165
	7.3.1	Složení Evropského parlamentu	166
	7.3.2	Pravomoci Evropského parlamentu	169
	7.4	Evropská komise	170
	7.4.1	Složení Komise	171
	7.4.2	Fungování Komise	172
	7.4.3	Pravomoci Komise	173
	7.5	Evropská centrální banka	175
	7.5.1	Evropský systém centrálních bank	176
	7.5.2	Cíle a úkoly Evropské centrální banky	176
	7.5.3	Složení Evropské centrální banky	177

7.5.4	Nezávislost centrálních bank	178
7.6	Účetní dvůr	182
7.7	Soudní dvůr Evropské unie	182
7.8	Instituce Unie	183
7.8.1	Evropská služba pro vnější činnost	183
7.8.2	Hospodářský a sociální výbor	183
7.8.3	Výbor regionů	184
7.8.4	Jiné instituce	185
7.9	Jazykový režim Unie	185
8.	Normotvorba	188
8.1	Změny primárního práva	188
8.1.1	Řádný postup pro změny Smluv	188
8.1.2	Zjednodušený postup pro změny smluv a evolutivní klauzule	189
8.2	Legislativní činnost Unie	192
8.2.1	Obecné zásady legislativní činnosti	192
8.2.2	Legislativní akty	193
8.2.3	Nelegislativní právní akty	195
8.3	Průběh legislativního procesu	196
8.3.1	Postup před zveřejněním legislativního návrhu ...	196
8.3.2	Legislativní iniciativa	196
8.3.3	Zvláštní druhy iniciativy	197
8.3.4	Legislativní postup	197
8.3.4.1	Řádný legislativní postup	197
8.3.4.2	Zvláštní legislativní postupy	200
8.3.4.3	Vyhlášení a vstup v platnost	201
8.3.4.4	Obsahové a formální náležitosti normativních aktů	201
8.4	Projednání návrhů unijních aktů na vnitrostátní úrovni	202
8.4.1	Koordinace politik Unie na vládní úrovni	202
8.4.2	Postavení Parlamentu ČR podle vnitrostátní právní úpravy	204
	ZVLÁŠTNÍ ČÁST A. HMOTNÉ PRÁVO	205
	HLAVA TŘETÍ PRÁVNÍ VZTAHY S EKONOMICKÝM PRVKEM	206
9.	Vnitřní trh	206
9.1	Obecné zásady	206

	9.1.1.	Přehled svobod pohybu	206
	9.1.2	Jednotná analýza slučitelnosti opatření se svobodami pohybu	207
9.2		Volný pohyb zboží	210
	9.2.1	Působnost pravidel o volném pohybu zboží . . .	210
	9.2.2	Omezení volného pohybu zboží	212
		9.2.2.1 Zákaz dovozních, průvozních nebo vývozních cel	212
		9.2.2.2 Zákaz množstevních omezení dovozu a vývozu a opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezením	213
	9.2.3	Odůvodněná omezení volného pohybu zboží . . .	215
		9.2.3.1 Důvody obecného zájmu uvedené ve Smlouvě o FEU	215
		9.2.3.2 Kategorické požadavky	217
	9.2.4	Přiměřenost	218
9.3.		Volný pohyb služeb	218
	9.3.1	Působnost pravidel o volném pohybu služeb . . .	218
	9.3.2	Omezení volného pohybu služeb	221
	9.3.3	Přiměřenost	223
9.4		Volný pohyb osob na ekonomickém základě	224
	9.4.1	Volný pohyb pracovníků	225
		9.4.1.1 Působnost pravidel o volném pohybu pracovníků	225
		9.4.1.2 Definice pracovníka	227
		9.4.1.3 Odlišení od ostatních svobod a přímý účinek	228
		9.4.1.4 Práva vyplývající z volného pohybu pracovníků	229
		9.4.1.5 Omezení práva na volný pohyb	230
		9.4.1.6 Odůvodnění omezení práva na volný pohyb	231
		9.4.1.7 Přiměřenost	232
		9.4.1.8 Práva rodinných příslušníků	232
	9.4.2	Volný pohyb podnikajících osob: svoboda usazování	232
		9.4.2.1 Pojetí svobody usazování v unijním právu	232

9.4.2.2	Působnost pravidel o svobodě usazování	233
9.4.2.3	Omezení svobody usazování	235
9.4.2.4	Odůvodnění omezení svobody usazování	237
9.4.2.5	Přiměřenost	238
9.4.2.6	Rozdílné vnitrostátní úpravy a snaha Unie o jejich překonání	238
9.5	Volný pohyb kapitálu a plateb	241
9.6	Harmonizační politiky	245
9.6.1	Ochrana spotřebitele	245
9.6.1.1	Ochrana spotřebitele a vztah k jiným aktivitám Unie	245
9.6.1.2	Charakteristika právního základu ochrany spotřebitele	246
9.6.1.3	Nesourodý charakter sekundárního spotřebitelského práva	247
9.6.1.4	Základní pojmy unijního spotřebitelského práva	251
9.6.1.5	Základní principy unijního spotřebitelského práva	256
9.6.2	Daňová politika	258
9.6.2.1	Zákaz daňových omezení volného pohybu	259
9.6.2.2	Harmonizace daňových předpisů	260
9.6.3	Veřejné zakázky	263
9.6.3.1	Vnitrostátní veřejné zakázky	264
9.6.3.2	Unijní veřejné zakázky	267
10.	Ochrana hospodářské soutěže	268
10.1	Obecně o ochraně hospodářské soutěže v unijním právu	268
10.1.1	Smysl ochrany hospodářské soutěže	268
10.1.2	Systém soutěžního práva	269
10.1.3	Právní základ ochrany hospodářské soutěže	270
10.1.4	Základní pojmy soutěžního práva	272
10.1.4.1	Pojem podniku v souvislosti s odpovědností v soutěžním právu	273
10.1.4.2	Právní domněnka ovlivňování dceřiné společnosti	274

	10.1.4.3	Ekonomická kontinuita	276
	10.1.4.4	Relevantní (referenční) trh	277
	10.1.4.5	Závazek a narovnání	278
	10.1.4.6	Sankce v soutěžním právu	279
	10.1.4.7	Právní povaha sankcí ukládaných na základě soutěžního práva	279
	10.1.4.8.	Šetření v kompetenci Komise	280
10.2		Zakázané dohody	281
	10.2.1	Pojem „dohody, rozhodnutí a jednání ve shodě“	281
	10.2.2	Jediný nepřetržitý delikt	283
	10.2.3	Individuální a skupinové (blokové) výjimky . . .	284
10.3		Zneužití dominantního postavení	285
	10.3.1	Koncepce právní úpravy	285
	10.3.2	Dominantní postavení	286
	10.3.3	Zneužití dominantního postavení – pojem	286
10.4		Pravidla společná pro zakázané dohody a zneužití dominantního postavení	289
	10.4.1	Rozdělení kompetencí mezi orgány Unie a orgány členských států	289
	10.4.2	Inspekce, opatření a sankce	290
	10.4.3	Solidarita ukládaných pokut v soutěžním právu	293
	10.4.4	Imunita nebo snížení pokut	294
	10.4.5	Odpovědnost za škodu způsobenou protisoutěžním jednáním	295
10.5		Kontrola spojování podniků (koncentrací)	296
	10.5.1	Zvláštnosti úpravy kontroly koncentrací	296
	10.5.2	Nariadení č. 139/2004 – předmět kontroly a rozhodnutí Komise	297
	10.5.3	Sankce	298
10.6		Státní podpory	299
	10.6.1	Státní podpory – pojem a právní úprava	299
	10.6.2	Blokové výjimky	301
	10.6.3	Kontrola státních podpor na úrovni Unie	301
	10.6.4	Veřejné podniky	302
11.		Hospodářská a měnová unie	303
	11.1	Hospodářská politika	305
	11.2	Pakt o stabilitě a růstu	306

11.3	Měnová politika	311
11.4	Jednotná měna euro	313
12.	Společná obchodní politika	315
12.1	Základní charakteristika	315
12.1.1	Právní úprava a zásady	315
12.1.2	Věcné vymezení	316
12.1.3	Vztahy Unie s členskými státy – povaha pravomoci	317
12.1.4	Vztahy Unie s nečlenskými státy	319
12.2	Nástroje společné obchodní politiky	320
12.2.1	Autonomní nástroje společné obchodní politiky	321
12.2.1.1	Tarifní nástroje regulující dovoz zboží	321
12.2.1.2	Netarifní nástroje regulující dovoz zboží	323
12.2.1.3	Regulace vývozu zboží	324
12.2.1.4	Obchodní obrana	325
12.2.1.5	Ochrana před obchodními překážkami	325
12.2.1.6	Antidumpingová a antisubvenční opatření	326
12.2.2	Smluvní nástroje společné obchodní politiky ...	327
12.2.2.1	Základní charakteristika smluvních vztahů Unie	327
12.2.2.2	Asociační dohody	328
12.2.2.3	Přehled a charakteristika vztahů k dalším státům	329
 HLAVA ČTVRTÁ PRÁVNÍ VZTAHY S OBČANSKÝM PRVKEM		
		331
13.	Občanství Unie	331
13.1	Státní občanství a občanství Unie	331
13.2	Povaha občanství Unie	332
13.3	Volný pohyb a pobyt občanů Unie	334
13.3.1	Unijní prvek	335
13.3.2	Právo pobytu v Unii	336
13.3.3	Omezení práva na volný pohyb a pobyt	337

13.3.4	Odůvodnění omezení volného pohybu a pobytu	338
14.	Ochrana základních lidských práv	340
14.1	Historický vývoj ochrany lidských práv v Unii	340
14.2	Listina základních práv	342
14.2.1	Vznik	342
14.2.2	Obsah Listiny	343
14.2.3	Obecné zásady	346
14.2.3.1	Osobní a věcná působnost	346
14.2.3.2	Zásada svěřeni a zákaz rozšiřování působnosti	347
14.2.3.3	Podmínky omezení práv a svobod ...	347
14.2.4	Výkladová pravidla	349
14.2.4.1	Práva upravená současně Listinou a EÚLP	349
14.2.4.2	Odkaz na ústavní tradice	349
14.2.4.3	Rozdíl mezi právy a zásadami	349
14.2.4.4	Odkaz na vnitrostátní předpisy a zvyklosti	350
14.2.4.5	Význam vysvětlení připojených k Listině	350
14.2.4.6	Zachování úrovně ochrany lidských práv	351
14.2.4.7	Zákaz zneužití práv	351
14.2.5	Protokol o uplatňování Listiny	351
14.2.6	Případná kolize s vnitrostátní ochranou	352
14.3	Přistoupení Unie k EÚLP	353
14.3.1	Jednání o přistoupení Unie k EÚLP	353
14.3.2	Individuální stížnosti pro porušení EÚLP vůči Unii	354
14.3.3	Posudek Soudního dvora	355
14.3.4	Současný vztah mezi EÚLP a Listinou	356
15.	Prostor svobody, bezpečnosti a práva	358
15.1	Prostor svobody	359
15.2	Prostor bezpečnosti	362
15.3	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech trestních ...	366
15.3.1	Vzájemné uznávání soudních rozhodnutí	366
15.3.2	Vliv judikatury Soudního dvora na trestní oblast	367

15.3.3	Legislativní harmonizace skutkových podstat trestných činů	369
15.3.4	Postih protiprávního jednání ohrožujícího finanční zájmy Unie	371
15.3.5	Eurojust	372
15.3.6	Úřad evropského veřejného žalobce	375
15.4	Prostor práva – justiční spolupráce ve věcech civilních	376
15.4.1	Fáze vývoje a zdroje úpravy	376
15.4.2	Jednotlivé oblasti justičního prostoru ve věcech civilních	379
15.4.2.1	Určení příslušnosti, rozhodného práva a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních	379
15.4.2.2	Určení příslušnosti, rozhodného práva a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech rodinných a dědických	380
15.4.2.3	Spolupráce soudů	381
15.4.2.4	Další související oblasti	381
	ZVLÁŠTNÍ ČÁST B. UNIJNÍ SOUDNICTVÍ	383
	HLAVA PÁTÁ PROCESNÍ PRÁVO	384
16.	Soudní soustava Unie	384
16.1	Organizace soudní soustavy	384
16.1.1	Vnitrostátní soudy	384
16.1.2	Unijní soudy	385
16.1.2.1	Soudní dvůr	385
16.1.2.2	Tribunál	388
16.1.2.3	Jiné specializované soudy	389
16.2	Rozdělení pravomocí v rámci soudní soustavy Unie	389
16.2.1	Rozdělení pravomocí mezi unijní a vnitrostátní soudy	389
16.2.2	Rozdělení příslušnosti mezi unijními soudy	390
16.2.3	Výjimky z pravomocí unijních soudů	391
16.3	Základní rysy soudní ochrany	391
16.3.1	Rysy společné unijním a vnitrostátním soudům	391

16.3.1.1	Účinná soudní ochrana	391
16.3.1.2	Mnohojazyčnost	392
16.3.1.3	Autonomní a dynamický výklad	392
16.3.1.4	Přirozenoprávní přístup k právu	394
16.3.2	Rysy specifické pro vnitrostátní soudy	395
16.3.2.1	Institucionální a procesní autonomie	395
16.3.2.2	Zásada rovnocennosti a zásada efektivity	396
16.3.3	Rysy specifické pro unijní soudy	397
17.	Soudní ochrana prostřednictvím vnitrostátních soudů	400
17.1	Typy vnitrostátních opatření	400
17.1.1	Předběžná opatření	400
17.1.2	Bezprostřední náprava protiprávního stavu	401
17.1.3	Odstranění následků porušení unijního práva	401
17.2	Řízení o předběžné otázce	402
17.2.1	Charakteristika řízení	402
17.2.1.1	Podstata řízení	402
17.2.1.2	Funkce řízení	403
17.2.1.3	Zásady řízení	404
17.2.2	První fáze: předložení předběžné otázky	406
17.2.2.1	Soudy, které mají možnost předložit předběžnou otázku	406
17.2.2.2	Soudy, které mají povinnost předložit předběžnou otázku	407
17.2.2.3	Předmět předběžné otázky	409
17.2.2.4	Nezbytnost předběžné otázky	410
17.2.2.5	Postup při předložení předběžné otázky	411
17.2.3	Druhá fáze: řízení před Soudním dvorem	413
17.2.3.1	Zkoumání pravomoci a přípustnosti	413
17.2.3.2	Průběh řízení před Soudním dvorem	414
17.2.3.3	Rozhodnutí Soudního dvora	415
17.2.4	Třetí fáze: Aplikace rozhodnutí Soudního dvora	416
17.2.5	Zvláštní druhy řízení o předběžné otázce	416
17.2.5.1	Naléhavé řízení	416

17.2.5.2	Zrychlené řízení	417
18.	Soudní ochrana prostřednictvím unijních soudů	418
18.1	Přehled řízení	418
18.2	Řízení o porušení povinnosti	420
18.2.1	Povaha, účel a funkce řízení o porušení povinnosti	420
18.2.1.1	Typy porušení unijního práva členskými státy	420
18.2.1.2	Základní charakteristika řízení o porušení povinnosti	422
18.2.1.3	Zásady platné pro řízení o porušení povinnosti	423
18.2.1.4	Vztah veřejnoprávního a soukromoprávního vymáhání unijního práva	424
18.2.2	Procesní fáze řízení	425
18.2.2.1	Postup před zahájením formálního řízení	425
18.2.2.2	Formální upozornění	426
18.2.2.3	Odůvodněné stanovisko	427
18.2.2.4	Řízení před Soudním dvorem	427
18.2.3	Vymáhací (sankční) řízení	430
18.2.4	Řízení zahájené členským státem	433
18.3	Řízení o žalobě na neplatnost	434
18.3.1	Lhůta	435
18.3.2	Napadnutelný právní akt	435
18.3.2.1	Původce právního aktu	435
18.3.2.2	Právní účinky	436
18.3.2.3	Druhořadost formy	436
18.3.3	Subjekty oprávněné podat žalobu	437
18.3.3.1	Ústavní (privilegovaní) žalobci	437
18.3.3.2	Fyzické a právnické osoby	437
18.3.4	Přezkum opodstatněnosti žaloby	442
18.3.4.1	Základní žalobní důvod: porušení právní normy	442
18.3.4.2	Ostatní žalobní důvody	443
18.3.4.3	Rozhodnutí	444
18.4	Řízení o žalobě na nečinnost	444
18.4.1	Subjekty oprávněné podat žalobu	445

18.4.2	Přípustnost	445
18.4.3	Rozhodnutí	446
18.5	Námítka nepoužitelnosti	446
18.6	Řízení o žalobě na náhradu škody	447
18.6.1	Procesní režim	447
18.6.2	Promlčení	448
18.6.3	Posuzování opodstatněnosti	448
18.6.4	Důsledky opodstatněnosti	449
18.7	Řízení o žalobě na vydání bezdůvodného obohacení	449
18.8	Řízení na základě rozhodčích doložek	450
18.8.1	Procesní režim	450
18.8.2	Posuzování opodstatněnosti	451
18.8.3	Důsledky opodstatněnosti	451
18.9	Řízení o posudku	451
18.10	Řízení o opravných prostředcích	452
18.10.1	Kasační opravný prostředek	452
18.10.1.1	Napadnutelné rozhodnutí	452
18.10.1.2	Napadnutelnost rozhodnutí Tribunálu týkajících se rozhodnutí nezávislých odvolacích senátů	453
18.10.1.3	Navrhovatel	453
18.10.1.4	Náležitosti kasačního opravného prostředku	453
18.10.1.5	Předmět přezkumu	454
18.10.1.6	Nepřípustné kasační důvody	454
18.10.1.7	Neúčinné kasační důvody	455
18.10.1.8	Zkoumání odůvodněnosti	456
18.10.2	Mimořádné opravné prostředky	456
19.	Průběh řízení před unijními soudy	457
19.1	Obecné rysy řízení	457
19.2	Písemná část řízení	459
19.2.1	Přímé žaloby a kasační opravné prostředky	459
19.2.1.1	Žaloba	459
19.2.1.2	Žalobní odpověď	460
19.2.1.3	Replika a duplika	461
19.2.1.4	Procesní námítky	461
19.2.1.5	Související podání	462
19.2.2	Řízení o předběžné otázce	463
19.3	Vedlejší účastenství	463

19.4	Procesní a důkazní opatření soudu	465
19.4.1	Spojení a rozdělení věcí	465
19.4.2	Přerušení řízení	465
19.4.3	Organizační procesní opatření a provádění důkazů	466
19.5	Předběžná zpráva	466
19.6	Ústní část řízení a porada soudu	467
19.6.1	Ústní část řízení	467
19.6.2	Porada soudu	468
19.7	Rozhodnutí ukončující řízení	468
19.7.1	Rozsudek	468
19.7.2	Usnesení	469
19.8	Náklady řízení	470
19.9	Právní moc a výkon rozhodnutí	471
Vzory		473
Seznam použitých právních předpisů		477
Nařízení		477
Směrnice		482
Rozhodnutí		486
Zákony		486
Rejstřík použité judikatury		487
Soudní dvůr		487
Tribunál		497
Ústavní soud České republiky		498
Nejvyšší soud České republiky		498
Evropský soud pro lidská práva		498
Literatura		499
Monografie a učebnice		499
Články a příspěvky		502
Věcný rejstřík		507